

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 21^η Οκτωβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Λεωνίδα Νικολούζος και

Μελίνα Μουζουράκη

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της από 6 Ιουλίου 1999, γνωστοποιηθείσας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία πραγματοποιείται με την εξαγορά από την εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας KARTONΠΑΚ A.E..**

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι εταιρείες FRANKPACK HELLAS A.E. δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου κ. Ιωσήφ Κτενίδη και KARTONΠΑΚ A.E. δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου κ. Ιωάννη Δρυλλεράκη.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στην συνέχεια έλαβαν το λόγο οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, παρέσχον πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της ανωτέρω συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 2 Δεκεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στο άρθρο 4 παρ. 2 του ν.703/77 όπως ισχύει, ορίζεται ότι συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 όπως τροποποιήθηκε ως προς το εδάφιο β αυτής με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.2741/1999, του ίδιου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ (Euro) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) Ευρώ (Euro).

Η προθεσμία της παρ. 1 αρχίζει, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ενώ υπόχρεοι προς γνωστοποίηση είναι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρ. 4β ν.703/77, σε συνδυασμό με το άρθρ. 4α του ίδιου νόμου, όταν μεν η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας, κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία, τα οποία εκτίθενται στην εισήγηση της και συμπληρώνουν τον φάκελο της υπό κρίση υπόθεσης, καθώς και από όσα εξετάστηκαν κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικά τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η εταιρεία FRANPACK HELLAS A.E. (εφεξής FRANPACK) συσταθείσα εντός του έτους 1999 και χωρίς ακόμη επιχειρηματική δραστηριότητα, συμφώνησε με την εταιρεία KARTONΠΙΑΚ A.E. (εφεξής KARTONΠΙΑΚ), με την από 23/6/1999 μεταξύ τους σύμβαση να αγοράσει από αυτήν το σύνολο των περιουσιακών της στοιχείων (κινητών) και ειδικότερα τα μηχανήματα, τον συναφή εξοπλισμό και τα σχετικά ανταλλακτικά καθώς και τις πρώτες ύλες, τα οποία χρησιμοποιεί στον κλάδο παραγωγής και εμπορίας βιομηχανικών χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών. Η εν λόγω εξαγορά θα ολοκληρωθεί (παράδοση εξαγοραζομένων στοιχείων) το αργότερο μέχρι 30/6/2000.

Η εξαγοράζουσα είναι θυγατρική κατά ποσοστό 99% της αυστριακής εταιρείας FRANTSCHACH A.G., η οποία δραστηριοποιείται στους τομείς παραγωγής και εμπορίας χάρτου, χαρτόσακκων και χαρτοτσαντών. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου της τελευταίας κατά το έτος 1998 ανήλθε στο ποσό των 19,2 δις σελινίων Αυστρίας ή 1,3 δις ECU περίπου.

Η πωλούσα εταιρεία KAPTONPIAK με έδρα την Θεσσαλονίκη, είναι θυγατρική κατά ποσοστό 100% του φινλανδικού ομίλου METSA SERLA, ο οποίος δραστηριοποιείται στην παραγωγή χαρτοκιβωτίων, χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών. Επίσης, ελέγχει πλήρως κατά ποσοστό 100% την εταιρεία ΚΡΗΤΙΚΗ ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΒΕΕ, η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή χαρτοκιβωτίων.

Η κυριότερη δραστηριότητα της KAPTONPIAK είναι η παραγωγή και εμπορία χαρτοκιβωτίων, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου ποσοστό 73%-75% του κύκλου εργασιών της, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό (25%) αντιπροσωπεύει την παραγωγή χαρτόσακκων (22%) και χάρτινων τσαντών (3%).

Κυριότεροι πελάτες της το έτος 1998, ήταν στους χάρτινους σάκκους, οι τσιμεντοβιομηχανίες TITAN A.E. και ΗΡΑΚΛΗΣ Α.Ε., οι αλευροβιομηχανίες ΜΥΛΟΙ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ κ.αλ., στις δε χάρτινες τσάντες οι εταιρείες HELLENIC CATERING, ΝΑΚΟΣ ΑΒΕΕ, κ.αλ.

Στην εθνική αγορά, το έτος 1998, η μεταβιβάζουσα πραγματοποίησε συνολικό κύκλο εργασιών 13.620.753.263 δρχ. (που αντιστοιχεί σε 41.088.493 ECU), η δε θυγατρική της ΚΡΗΤΙΚΗ ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΒΕΕ 1.697.142.791 δρχ. (ήτοι 5.119.617 ECU). Σε σχέση με τις μεταβιβαζόμενες δραστηριότητες, και ειδικότερα όσον αφορά τους χαρτόσακκους, η μεταβιβάζουσα εταιρεία πραγματοποίησε το έτος 1998, συνολικό κύκλο εργασιών 2,5 δις δρχ. (που αντιστοιχεί σε ECU άνω των 8,5) και κατείχε στην εν λόγω εθνική σχετική αγορά μερίδιο 35%, ενώ στις χάρτινες τσάντες πραγματοποίησε κύκλο εργασιών άνω των 370 εκατ. δρχ. (ήτοι άνω του 1 εκατομ. ECU) και κατείχε μερίδιο στη συγκεκριμένη αγορά της τάξεως του 2-3%.

Με βάση τα ανωτέρω, η υπό κρίση σύμβαση μεταβίβασης από την KAPTONPIAK στην FRANPACK του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων, που αφορούν στην παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών, συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων, σύμφωνα με την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, και έπρεπε ενόψει του ανωτέρω μεριδίου της μεταβιβάζουσας στην ελληνική αγορά (35%) να γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της, πράγμα το οποίο και έγινε με το από 6/7/1999 (αριθ. πρωτ. 1304/6/7/1999) έγγραφο της εξαγοράζουσας εταιρείας FRANPACK. Επομένως, η εν λόγω συγκέντρωση παραδεκτώς γνωστοποιηθείσα, θα πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς τις επιπτώσεις ή μη αυτής στις ανταγωνιστικές συνθήκες της ανωτέρω σχετικής αγοράς.

II. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 ν.703/77, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μίας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του εν

λόγω άρθρου, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι μια συγκέντρωση επιχειρήσεων, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα, ιδιαίτερα δε με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων όπως ισχύουν.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα ίδια ανωτέρω στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης διαπιστώνεται ότι ο οικονομικός κλάδος, στον οποίο αφορά η παρούσα συγκέντρωση είναι ο κλάδος της παραγωγής και εμπορίας σάκκων μεγάλης περιεκτικότητας για συσκευασία βιομηχανικών προϊόντων καθώς και τσαντών που παράγονται από ποικίλες πρώτες ύλες, όπως χαρτί, διάφορα είδη πλαστικών, πανί κλπ. μεταξύ των οποίων εκτιμάται ότι υπάρχει μερική υποκατάσταση ή πλήρης υποκατάσταση σε ορισμένες χρήσεις.

Ειδικότερα, ως προς τους χαρτόσακκους μεγάλης περιεκτικότητας, οι οποίοι χρησιμοποιούνται κυρίως για τη συσκευασία βιομηχανικών προϊόντων όπως τσιμέντου, αλεύρων, ζωοτροφών, χημικών προϊόντων κλπ. εκτιμάται ότι η υποκατάσταση τους από σάκκους παραγόμενους από άλλες πρώτες ύλες, όπως πλαστικό ή πανί είναι επί του παρόντος μερική, δεδομένου ότι οι χαρτόσακκοι καλύπτουν το 90% της συνολικής αγοράς σάκκων.

Στην εθνική αγορά με την παραγωγή χάρτινων σάκκων δραστηριοποιούνται μόνον η μεταβιβάζουσα εταιρεία KAPTONΠAK με μερίδιο αγοράς 35% περίπου και η εταιρεία ΑΙΓΙΣ Α.Ε., η οποία ανήκει στον όμιλο εταιρειών της ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, και κατέχει μερίδιο άνω του 50-55% (ποσοστό το οποίο, αφαιρουμένων των πωλήσεων της εταιρείας σε εταιρείες του Ομίλου και των εξαγωγών της, υπολογίζεται ότι μειώνεται σε 36% περίπου), ενώ το υπόλοιπο 10% περίπου της αγοράς καλύπτεται από εισαγωγές κυρίως από Ιταλία (Gradisac, Fiorini, Assidoman/Natro Cellulosa), Τουρκία και Τσεχία.

Ως προς τις χάρτινες τσάντες εκτιμάται, ότι, μεταξύ αυτών και των τσαντών που κατασκευάζονται από άλλα υλικά, κυρίως πλαστικό, υπάρχει πλήρης υποκατάσταση δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται κατ' αρχήν αδιακρίτως για τη μεταφορά κάθε είδους προϊόντων, όπως ειδών ρουχισμού, υπόδησης, καλλυντικών, ειδών οικιακής χρήσεως, τροφίμων κλπ. Η επιλογή δε του τύπου της τσάντας που θα χρησιμοποιηθεί τελικά από τους καταναλωτές για κάθε προϊόν αποτελεί συνάρτηση των διαστάσεων, της αντοχής, της καλαισθησίας και της τιμής.

Με την παραγωγή χάρτινων τσαντών στην ελληνική αγορά δραστηριοποιείται ένας αρκετά μεγάλος αριθμός εταιρειών με πολύ μικρά μερίδια αγοράς. Οι κυριότερες από τις εταιρείες αυτές εκτός από την ΚΑΡΤΟΠΑΚ είναι η MESPITSER ΑΕΒΕ, ΠΑΝΤΕΛΗΣ Δ. ΑΕΒΕ, ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε., ΡΟΔΟΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ, ΚΑΜΙΝΟ Α.Ε. κ.αλ.

Οι ανάγκες της αγοράς σε χάρτινες τσάντες καλύπτεται κατά ποσοστό 30% περίπου από την εγχώρια παραγωγή και 70% από εισαγωγές, κυρίως από την Ιταλία.

Την τελευταία δεκαπενταετία παρατηρείται διεθνώς μείωση του συνολικού όγκου ζήτησης χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών, η οποία οφείλεται, κυρίως, στην αλλαγή του τρόπου διακίνησης των βασικών για τον κλάδο προϊόντων που συσκευάζονται σ' αυτούς (όπως είναι το τσιμέντο) με διακίνηση χύμα ή σε σάκκους και τσάντες παραγόμενους από φθηνότερα υλικά, όπως πλαστικό και πανί, με αποτέλεσμα την όξυνση του ανταγωνισμού τόσο στην ευρωπαϊκή όσο και στην ελληνική αγορά.

Περαιτέρω επειδή για την είσοδο στον κλάδο παραγωγής χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών δεν υφίστανται νομικά ή ιδιαίτερα πραγματικά εμπόδια, δεδομένου ότι η εξεύρεση του αναγκαίου μηχανολογικού εξοπλισμού και σε προσιτή τιμή είναι δυνατή, το δε κόστος κατασκευής όχι πολύ υψηλό, αναμένεται ότι ο δυνητικός ανταγωνισμός θα είναι κατά κανόνα εφικτός.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 6 Ιουλίου 1999, γνωστοποιηθείσα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία συνίσταται στην εξαγορά από την εταιρεία FRANPACK HELLAS Α.Ε. του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που αφορούν την παραγωγή χαρτόσακκων και χάρτινων τσαντών της εταιρείας ΚΑΡΤΟΠΑΚ Α.Ε., δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 11 Απριλίου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου